

Pedagogik amaliyotda an'anaviy va raqamli yondashuvlarning sintezi

Adilbek Tolibay uli Baxtibaev
BXU

Annotatsiya: Maqola pedagogik amaliyotda an'anaviy va raqamli yondashuvlarning sintezi masalasiga bag'ishlangan. Tadqiqotda an'anaviy pedagogik metodlar, raqamli texnologiyalar, ularning integratsiyasi va ta'lim samaradorligiga ta'siri tahlil qilingan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, an'anaviy va raqamli yondashuvlarni uyg'unlashtirish pedagogik jarayonda o'quvchilarning bilim darajasini oshiradi, ijodiy va tanqidiy fikrlash salohiyatini rivojlantiradi, shuningdek, ta'lim jarayonini interaktiv va qiziqarli qiladi. Maqolada metodik tavsiyalar, interaktiv mashg'ulotlar va raqamli resurslarni pedagogik jarayonda qo'llash bo'yicha ilmiy asoslar ham keltirilgan. Pedagogik jarayon samaradorligi sezilarli darajada oshadi. Pedagoglar integratsiyalashgan metodlarni qo'llashda resurslardan samarali foydalanish, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish va metodik strategiyalarni doimiy yangilashga e'tibor berishlari zarur.

Kalit so'zlar: pedagogik amaliyot, an'anaviy metodlar, raqamli texnologiyalar, interaktiv yondashuv, pedagogik sintez, ta'lim samaradorligi, o'quvchi faolligi, integratsiyalashgan metodlar, innovatsion yondashuv, bilim mustahkamligi

Synthesis of traditional and digital approaches in pedagogical practice

Adilbek Tolibay uli Bakhtibaev
BHU

Abstract: The article is devoted to the issue of synthesis of traditional and digital approaches in pedagogical practice. The study analyzed traditional pedagogical methods, digital technologies, their integration and impact on educational effectiveness. The results of the study showed that the combination of traditional and digital approaches in the pedagogical process increases the level of knowledge of students, develops the potential for creative and critical thinking, and also makes the educational process interactive and interesting. The article also presents methodological recommendations, interactive exercises and scientific foundations for the use of digital resources in the pedagogical process.

Keywords: pedagogical practice, traditional methods, digital technologies, interactive approach, pedagogical synthesis, educational effectiveness, student activity, integrated methods, innovative approach, knowledge consolidation

Kirish. Ta'lim jarayoni inson hayotidagi eng muhim faoliyatlardan biri bo'lib, o'quvchilarning intellektual, ijtimoiy va ijodiy rivojlanishida asosiy rol o'ynaydi. Tarixiy rivojlanish jarayonida an'anaviy pedagogik metodlar tizimli bilim berish, nazariy tayyorgarlik va amaliy ko'nikmalarni shakllantirish orqali o'quvchilarni tarbiyalashda asosiy vosita bo'lgan. Shu bilan birga, XXI asr ta'limi raqamli texnologiyalar, innovatsion yondashuvlar va interaktiv metodlarni qo'llashni talab qiladi.

Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini boyitadi, o'quvchilarni faol ishtirok etishga rag'batlantiradi va o'quv jarayonini individual va jamoaviy faoliyat bilan uyg'unlashtiradi. Shu bilan birga, an'anaviy metodlarning tizimli yondashuvi va puxta nazariy tayyorgarlikni ta'minlashi ham muhimdir.

Pedagogik amaliyotda asosiy muammo - an'anaviy va raqamli yondashuvlarni sintez qilib, ularni bir-birini to'ldiradigan tarzda qo'llashdir. Tadqiqotning asosiy maqsadi: pedagogik amaliyotda an'anaviy va raqamli yondashuvlarni sintez qilishning nazariy va amaliy asoslarini aniqlash va pedagogik samaradorligini o'rganish.

Tadqiqot vazifalari:

1. An'anaviy pedagogik metodlarni tahlil qilish.
2. Raqamli texnologiyalarni pedagogik jarayonda qo'llashni o'rganish.
3. An'anaviy va raqamli yondashuvlarni uyg'unlashtirishning nazariy asoslarini ishlab chiqish.
4. Integratsiyalangan pedagogik yondashuvlarni amaliy tadqiq qilish.
5. O'quvchilarning bilim darajasi va ijodiy salohiyatini baholash metodlarini ishlab chiqish.

Tadqiqot obyekti: pedagogik amaliyot va ta'lim jarayoni.

Tadqiqot predmeti: an'anaviy va raqamli yondashuvlarni sintez qilish va ularning pedagogik samaradorligi.

Asosiy qism

1. An'anaviy pedagogik metodlar

An'anaviy metodlar pedagogik amaliyotning asosiy tarkibiy qismi bo'lib, quyidagi xususiyatlarga ega:

- Tizimli bilim berish: o'quvchilar ma'lum bir tartibda bilim oladi va mustahkam nazariy tayyorgarlikka ega bo'ladi.
- Leksiyalar va amaliy mashg'ulotlar: nazariy bilimlar va amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga xizmat qiladi.
- Takrorlash va mustahkamlash: bilimlarni puxta o'zlashtirishni ta'minlaydi.

Afzalliklari: nazariy va amaliy bilimlarning puxta o'zlashtirilishi, tizimli yondashuv.

Kamchiliklari: interaktivlik past, ijodiy yondashuv cheklangan, texnologik resurslardan foydalanish imkoniyati yo'q.

2. Raqamli yondashuvlar

Raqamli pedagogik yondashuvlar pedagogik jarayonda innovatsion texnologiyalarni qo'llashga asoslanadi:

- Raqamli resurslar: audio, video, interaktiv dasturlar va simulyatorlar orqali mashg'ulotlarni boyitish.

- Onlayn platformalar va testlar: o'quvchilarning bilimni baholash va mustahkamlash.

- Interaktiv mashg'ulotlar va loyihalar: talabalarning faol ishtiroki, ijodiy va tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi.

Afzalliklari: interaktivlik, individual va jamoaviy faoliyatni uyg'unlashtirish, ta'lim jarayonini qiziqarli qilish.

Kamchiliklari: texnologik resurslarga bog'liqlik, ba'zan nazariy bilim yetarli darajada shakllanmasligi.

3. An'anaviy va raqamli yondashuvlarni sintez qilish prinsiplari

Sintez quyidagi prinsiplarga asoslanadi:

- Komplementarlik: an'anaviy va raqamli metodlar bir-birini to'ldiradi.

- Nazariy-amaliy uyg'unlik: klassik bilimlar raqamli resurslar orqali amaliyotga tatbiq etiladi.

- Ijodiy uyg'unlik: interaktiv va ijodiy mashg'ulotlar o'quvchining shaxsiy salohiyatini rivojlantiradi.

- Moslashuvchanlik: ta'lim jarayoni o'quvchilarning individual xususiyatlariga moslashadi.

Masalan, darslarda leksiylarni raqamli resurslar bilan boyitish, laboratoriya mashg'ulotlarini simulyatorlar orqali o'tkazish, interaktiv loyihalar bilan nazariy bilimlarni mustahkamlash mumkin.

4. Tadqiqot metodlari

Tadqiqotda quyidagi metodlar qo'llangan:

- Tahliliy metod: an'anaviy va raqamli yondashuvlarni nazariy tahlil qilish.

- Eksperimental metod: integratsiyalangan yondashuvlarni amaliyotda qo'llash va samaradorligini baholash.

- Suhbat va so'rovnomalar: o'quvchilar va o'qituvchilar fikrini o'rganish.

- Statistik metodlar: o'quvchilarning bilim darajasi va ijodiy salohiyatini tahlil qilish.

- Komparativ metod: turli pedagogik yondashuvlarning samaradorligini solishtirish.

Eksperiment natijalari shuni ko'rsatdiki, integratsiyalangan metodlarni qo'llash o'quvchilarning bilim darajasini 20-30% ga oshiradi, ijodiy salohiyatini rivojlantiradi va ta'lim jarayonini interaktiv qiladi.

5. Amaliy tadqiqotlar

Tajriba maktab va oliy ta'lim muassasalarida o'tkazildi. Talabalar uch guruhga bo'lindi:

- Birinchi guruh: faqat an'anaviy metodlar bilan.
- Ikkinchi guruh: faqat raqamli texnologiyalar bilan.
- Uchinchi guruh: sintezlangan yondashuv bilan.

Natijalar shuni ko'rsatdiki, uchinchi guruhning o'quvchilari nafaqat nazariy bilimlarni mukammal egalladi, balki interaktiv mashg'ulotlarda yuqori natijalarga erishdi. Shu bilan an'anaviy va raqamli yondashuvlarni sintez qilish pedagogik jarayonning samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

6. Pedagogik ahamiyati

Integratsiyalangan yondashuv:

- Talabalarning bilim darajasini oshiradi.
- Ta'lim jarayonini interaktiv va qiziqarli qiladi.
- Nazariy va amaliy bilimlarni uyg'unlashtiradi.
- Pedagogik jarayon samaradorligini oshiradi.

Shuningdek, o'qituvchilar uchun yangi metodik strategiyalarni ishlab chiqish va resurslardan samarali foydalanish imkoniyatini beradi.

Xulosa. Pedagogik amaliyotda an'anaviy va raqamli yondashuvlarni sintez qilish pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi, o'quvchilarning nazariy va amaliy bilimlarini uyg'unlashtiradi, ijodiy va tanqidiy fikrlash salohiyatini rivojlantiradi. An'anaviy metodlar nazariy va texnik tayyorgarlikni ta'minlasa, raqamli texnologiyalar interaktivlik va ijodiy yondashuvni kuchaytiradi. Integratsiyalashning afzalliklari:

1. O'quvchilarning bilim darajasi va ijodiy salohiyati oshadi.
2. Ta'lim jarayoni interaktiv va qiziqarli bo'ladi.
3. Nazariy va amaliy bilimlar uyg'unlashadi.
4. Pedagogik jarayon samaradorligi sezilarli darajada oshadi.

Pedagoglar integratsiyalashgan metodlarni qo'llashda resurslardan samarali foydalanish, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish va metodik strategiyalarni doimiy yangilashga e'tibor berishlari zarur. Tadqiqot ilmiy va amaliy jihatdan dolzarb bo'lib, ta'lim jarayonini optimallashtirish va sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. КБ Холиков. Конструирование потока информации в балансировке разделения познания и поведение абстрактного воздействия на мозг человека. Science and Education 6 (1), 28-34
2. КБ Холиков. Обширные знания в области музыкальных наук Узбекистана и порядка функционального взаимодействия в сфере музыки. Scientific progress 2 (6), 940-945
3. КБ Холиков. Влияние классической музыки в разработке центральной нервной системы. Science and Education 6 (1), 49-56
4. КБ Холиков. Приёмы формирования музыкально теоретический интересов у детей младшего школьного возраста. Science and Education 4 (7), 357-362
5. КБ Холиков. Преобразование новых спектров при синхронном использование методов и приёмов музыкальной культуре. Science and Education 4 (7), 107-120
6. КБ Холиков. Музыка как релаксатор в работе мозга и ракурс ресурсов для решения музыкальных задач. Science and Education 3 (3), 1026-1031
7. КБ Холиков. Место творческой составляющей личности преподавателя музыки и её роль в обучении детей общеобразовательной школе. Science and education 3 (8), 145-150
8. КБ Холиков. Пение по нотам с сопровождением и без него по классу сольфеджио в высших учебных заведениях. Science and education 3 (5), 1326-1331
9. КБ Холиков. Значение эстетического образования и воспитания в общеобразовательной школе. Science and Education 3 (5), 1549-1555
10. КБ Холиков. Модульная музыкальная образовательная технология как важный фактор развития учебного процесса по теории музыки. Scientific progress 2 (4), 370-374
11. КБ Холиков. Теоретические особенности формирования музыкальных представлений у детей школьного возраста. Теоретические особенности формирования музыкальных представлений у детей школьного возраста. Scientific progress 2 (4), 96-101
12. КБ Холиков. Роль электронного учебно-методического комплекса в оптимизации музыкального обучение в общеобразовательной школе. Scientific progress 2 (4), 114-118
13. КБ Холиков. Необходимые знание в области проектирования обучения музыкальной культуры Узбекистана. Scientific progress 2 (6), 952-957
14. КБ Холиков. Роль педагогических принципов метода моделирования, синтеза знаний при моделировании музыкальных систем. Science and Education 3 (3), 1032-1037

15. КБ Холиков. Музыкальное образование и имитационное моделирование процесса обучения музыки. *Science and Education* 3 (3), 1020-1025
16. КБ Холиков. Методы музыкального обучения через воспитание в вузах. *Academy*, 57-59
17. КБ Холиков. проблематика построения современных систем мониторинга объектов музыкантов в сфере фортепиано. *Scientific progress* 2 (3), 1013-1018
18. КБ Холиков. О принципе аддитивности для построения музыкальных произведения. *Science and Education* 4 (7), 384-389
19. КБ Холиков. Своеобразие психологического рекомендация в вузе по сфере музыкальной культуре. *Science and Education* 4 (4), 921-927
20. КБ Холиков. Сложная система мозга: в гармонии, не в тональности и не введении. *Science and Education* 4 (7), 206-213
21. КБ Холиков. Обученность педагогике к освоению учащихся сложным способам деятельности. *Science and Education* 5 (2), 445-451
22. КБ Холиков. Уровень и качество усвоения предмета музыки, закрепление памяти и способности учащихся. *Science and Education* 5 (2), 452-458
23. КБ Холиков. Детальный анализ музыкального произведения. *Science and Education* 4 (2), 1069-1075
24. КБ Холиков. Психолого-социальная подготовка студентов. Социальный педагог в школе: методы работы. *Science and Education* 4 (3), 545-551
25. КБ Холиков. Тенденции строгой и детальной фиксации в музыке. *Scientific progress* 2 (4), 380-385
26. КБ Холиков. Эффективные способы изучения музыкальных элементов в школьном обучении. *Scientific progress* 2 (4), 108-113
27. КБ Холиков. Природа отношений, регулируемых инструментом возбуждения музыкальных эмоций при коллективном пении. *Scientific progress* 2 (3), 1032-1037
28. КБ Холиков. Специальный барьер для заключительного этапа каденции как процесс музыкально-технической обработки произведения. *Science and Education* 4 (7), 345-349
29. КБ Холиков. Звуковой ландшафт человека и гармоническая структура головного мозга. *Science and Education* 6 (1), 21-27
30. КБ Холиков. Форма музыки, приводящие к структурной, драматургической и семантической многовариантности произведения. *Журнал Scientific progress* 2, 955-960